

Martina Blažeková

Tu krajinu jsem si pamatovala jako ze
snu, matně a podvědomě. Bílá, šedá, modrá,

zamlžené sekvence. Záběry bez zvuku, rozhoupané dlouhé úseky. Rovné silnice, jezera. Ta místa se už nacházela v kómatu, byť k němu mělo teprve dojít. Krajina se vyprazdňovala, od velkého města, které jsem si pamatovala z jediné návštěvy u vojáka, po menší město blízko letiště, kde jsem si pronajala vůz. „Kam jedete?“ zeptala se s živým zájmem žena v půjčovně. „Na sever.“ „A kam přesně?“ Pokročila jsem rameny. „To budete potřebovat hodně benzínu,“ zasmála se a předala mi klíčky.

Její radu jsem si vzala k srdci a na první čerpací stanici natankovala do dvou kanystrů. Vzala jsem si ještě nemrznoucí směs a nějaké sušenky.

Větší okresní města brzy vystřídaly vesnice. Stmívalo se. Když jsem vylezla z auta, slyšela jsem štěkot psů a šum sněhu. Hordy tuhé krystalické hmoty jemně praskaly jako větřoví. Namodralé světlo posouvalo realitu do snu. Všechno, co se dosud stalo, směřovalo sem, do modrající studené krajiny s úzkou rovnou cestou. Poslední člověk, kterého jsem viděla, byl prodavač na čerpací stanici. Teď jsem stála sama u silnice a ze všeho nejvíc jsem se bála, že někoho potkám, že budu muset mluvit, usmívat se a myslet. Nechtěla jsem myslet na nic, dokonce ani na dítě, které mi mávalo z okna, když jsem odcházela na letiště. Neplakalo ani se nijak neošivalo. Po chvíli chytilo Emu za ruku, seskočilo z parapetu a odešlo. Takhle to vždy bylo, mladá Ema a cizí dítě, starší Ema a cizí dítě. Nic se nezměnilo, ani červeň, ani bílo. Nastoupila jsem zpátky do auta a vyrazila rychleji než předtím. Uvědomovala jsem si, že překračuju rychlost. Kolem nikdo nebyl. Šero přišlo tak náhle, jako když člověk upadne do narkózy. Došlo mi, že toto lehké zatmění je zde vlastně nocí. Silnice prudce stoupala. Světla na asfaltu byla jako schody, které musí člověk překlenout, aby nastala úplná tma. Muž v křesle, vlasy na červené podlaze. Rozpálená krajina, podkova klidné vody. Zaprášená okna v potměšlých místnostech. Svíravá a bodavá bolest v kříži. Křik dítěte. Roztříštěné obrazy lidí, roztříštěné červené moře. Hlava a kolem vlny. Bílé duny ostrých krystalků. Jezero. Tekuté prázdno. Obrázek stromu do kaleidoskopu nepatřil. Jako by nastala chyba. Protnul ho tenký a ostrý pás světla. Zaskřípaly brzdy. Auto se s trhnutím vrátilo zpátky doprostřed silnice. Rovný asfalt. Zastavila jsem u krajnice a vypnula motor. Hlavu jsem si opřela o volant. Něco drásavého se ze mě dralo ven, ten pocit byl nepříjemný. Na chvíli ustoupil, když jsem si představila a pojmenovala celou scénu. Mikrospánek, strom, brzdy, stočení volantu, asfalt. Jako by tu situaci vyřešil někdo jiný. Přestože se mi ulevilo, bála jsem se znovu nastartovat. Už jsem si nemohla věřit.

Vystoupila jsem z auta. Venku bylo mrazivě, chlad vstupoval do těla pozvolna, ale neúprosně. Sníh bolí jako kosti, napadlo mě. Pole v dálce zářilo bíle, jako by tam už nastalo ráno. To mě povzbudilo, zamkla jsem auto a vyrazila kupředu.

Zšeřelé bílo všude. Nalevo i napravo prázdno, vše vyčištěné a přiznané. Na horizontu bílá čára. Vzduch tak studený, že se zasekává v hrudi. Sněžná krajina může člověka zmást a pobláznit, o tom jsem předtím slyšela. Racionální myšlení posunuté do bílého útlumu. Sníh už nepraská, utichlo všechno, i můj dech. Neslyším nic, ale nic existuje. Jsou to kroky v bílém němém prostoru, prohloubená šed. Vzduch je tak čistý, že cítím vůni svých vlasů. Nechci, aby

ten pocit skončil, nic, jen nic. Budu takhle chodit donekonečna, napadne mě a ta myšlenka není nepříjemná. Někde na okraji se zjeví slovo döttir. Význam existuje jen jako pojmenování, není nic, co by mohlo označovat. Před výrazem döttir musí být něco, nějaké jméno. Ale nic takového není, jen nekonečná odvozenina, nit, která se táhne a odnikud nevyvede. Krajina kolem zapomíná na vše, na slovo i na sních, který jí určuje. Předtím, než usne, tvoří nic.

Úryvek z dosud nepublikované prózy

U Staré školy
se stíny mění
dle toho
jak rostou stromy.

Mniši se změnili
v hotelové hosty,
ale jejich iluminace
přilnuly ke zdi kostela
a ohraničily tento zapomenutý obraz:
u Staré školy
lavička
strom
červená schránka,
padá do ní listí.

Nad tím vším
duch mnichů
a číslo popisné
a číslo orientační,
růst stromu pomalu posouvá i je.

Jirkovi Procházkovi

Ulice zastřené do poklusu,
lampy – vločky,
vánice a jiné sněžné síly.

Štěkot úryvků,
už je zimní světlo.
Lodě se třepou chycené do břehů,
zšeřelé napodobeniny plaveb
propichují páru.
Konec úprků, útěků.

Nejistý sníh
a Corotovy stromy podél cest
k nezastavení.

Při strmém pohledu
se sráž trhá
do úlomků.
Trochu to rozmazat
a pohledem do strany
zavřít.

Martina Blažeková (*1982), básnířka. V roce 2013 debutovala sbírkou básní ve slovenštině a češtině *Lom (Fra)*. Do češtiny přeložila román *Rukojmi Ivana Štrpky* (Kalich, 2014). V roce 2017 vydala v nakladatelství *Lačnit Press* prózu s názvem *R. Je doktorandkou na FF UK, kde se zabývá českou a slovenskou poezií. Narodila se v Bratislavě, žije v Mělníku.*